

8
SINIF

TÜRKÇE

**FİLDE
ÇATI**

**Mesut
BAYAR**

 [bizturkceogretmeniyiz](https://www.instagram.com/bizturkceogretmeniyiz)

**Duygu
AKKAYA SALMAN**

 [duyguluturkce](https://www.instagram.com/duyguluturkce)

FİLDE ÇATI

Öznesine Göre Fiiller (Özne-Yüklem İlişkisi)

Kazanımlar

Fiillerin çatı özelliklerini kavrar.

ÖZNESİNE GÖRE FİLLER (ÖZNE-YÜKLEM İLİŞKİSİ)

BİLGİ

Fiillerin özne ve nesneye bağlı olarak girdiği biçime “çatı” denir. Fiil çatısı, en genel ifadeyle yüklemün özne ve nesne ile olan ilişkisidir.

Bir cümlede çatı aranması için yüklemün fiil olması gerekir. İsim cümlelerinde çatı aranmaz.

- Renk renk halılar **dokumuşlar**. (Çatı aranır.)
- Üzerindeki ceket **yeniymiş**. (Çatı aranmaz.)
- Deftere birkaç satır yazı **yazdı**. (Çatı aranır.)
- Yemekler çok **acıydı**. (Çatı aranmaz.)

BİLGİ

Etken Fiil

Öznesi gerçek özne olan fiillere “etken çatılı fiil” denir. Etken fiillerde özne, yüklemde bildirilen eylemi kendisi gerçekleştirir.

- **Annem** bana yeni bir mont **aldı**.
- **Kedi**, yavrularını yanında **götürmüştü**.
- **Patron**, çalışanlarına ödül **verdi**.
- **Şule** sınavda tüm soruları **bildi**.

NOT

Bazen cümlede özne, bir sözcük ya da sözcük grubu olarak bulunmaz yani gizli olarak bulunur. Bu tür fiiller de öznesine göre etken çatılıdır.

- Arkamdan koşarak **geldi**. (Kim? → O)
- Masayı toplamama **yardım ettiler**. (Kim? → Onlar)

ALİŞTİRMA • 1

Aşağıdaki cümlelerin hangilerinde çatı aranır, “✓” işareti getiriniz.

- Kek çok güzel kabarmış.
- Kitapları masaya bıraktım.
- Film oldukça heyecanlıydı.
- Gökyüzü bugün masmaviydi.
- Masa örtüsünü yeni mi yıkadın?
- Kâğıttan gemiler yapıyoruz.

ALİŞTİRMA • 2

Aşağıdaki cümlelerdeki gerçek öznelerin altını çiziniz.

- Hırsızlar kadının kolyesini çalmış.
- Kardeşim benim dondurmamı da yemiştir.
- İşten çıkınca Koray bize gelecek.
- Buse, voleybol kursuna gidiyor.

ETKİNLİK • 1

Aşağıdaki cümlelerin hangilerinde fiil, etken çatılıdır, “✓” işareti getiriniz.

- Kalem kutumu kaybettim.
- Yarışma dün akşam yapıldı.
- Necla teyze komşulara aşure dağıtıyor.
- Turnuvaya Metin seçilmiş.
- Çiftçiler buğdayları toplamış.
- Bize limonlu kurabiye yapıyor.
- Sokaktaki kuşlara yem serpildi.

BİLGİ

Edilgen Fiil

Yüklemde bildirilen eylemi gerçekleştiren gerçek bir öznesi olmayan fiillere “edilgen fiil” denir. Edilgen fiillerde özne, eylemi gerçekleştirmez. Özne, işi yapan değil; yapılan işten etkilenen durumundadır.

- **Sınava girecek tüm öğrenciler** dün **arandı**.
- **Görüşmeye gelenler** dışarıda **bekletildi**.
- **Ormandaki ağaçlar** **kesilmiş**.
- **Bağdaki üzüm**ler **toplandı**.

NOT

Edilgen çatılı fiillerde özne, sözde öznedir ve fiilde “-I-” ya da “-n-” eki bulunur.

- Yiyeceklerin üstü **kapatıldı**.
- Bir gün kapımız **çalındı**.

ALİŞTİRMA • 3

Aşağıdaki cümlelerin hangilerinde fiil, edilgen çatılıdır, “✓” işareti getiriniz.

- Yarışma için Mine seçildi.
- Ödevlerin hepsi bir günde yapıldı.
- Kâğıtları makasla kesti.
- Çocuğun üstüne battaniye örttü.
- Davetliler odaya alındı.
- Kermesteki tüm yiyecekler satılmış.

UYARI

Bazı fiiller kullanıldıkları cümleye göre etken ya da edilgen olabilir. Dolayısıyla fiilin çatısı belirlenirken sadece fiile değil, cümledeki kullanımına da dikkat edilmelidir.

- **Ayşe**, akşamki davet için **süslendi**. (Etken fiil)
- 23 Nisan için **sınıf süslendi**. (Edilgen fiil)

ETKİNLİK • 2

Aşağıda verilen bilgileri doğru (D), yanlış (Y) olarak değerlendirerek doğru çıkışa ulaşınız.

“Sude, söylenenlere alınmış.” cümlesinde fiil, edilgen çatılıdır.

D

Y

“Ayılar kış uykusuna yatmış.” cümlesinde gerçek özne vardır.

“Yemekten sonra tatlılar da yendi.” cümlesinde fiil, edilgen çatılıdır.

D

Y

1

2

D

Y

3

4

Öznesine Göre Fiiller (Özne-Yüklem İlişkisi)

1. Çatı, sadece yüklemi fiil olan cümlelerde aranır.

Buna göre,

- I. Dün yaptığım böreklerin hepsi bitmiş.
II. Babam, Muhsin amcamı arayacak.
III. Matematik soruları kolaydı.
IV. Marketten makarna ve yoğurt aldım.

cümlelerinin hangisinde çatı aranmaz?

- A) I   B) II   C) III   D) IV

2. Bir cümlede işin kimin tarafından yapıldığı belliye fiil, etken çatılıdır.

Aşağıdaki cümlelerin hangisinde bu açıklamaya uygun bir fiil kullanılmıştır?

- A) Sokağa bir sürü çöp atılmış.
B) Eşyalar depoya taşındı.
C) Çekmeceyi kazağımı çıkardı.
D) Salondaki koltuklar temizlendi.

3. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde fiil, etken çatılı değildir?

- A) Bugün babaannemi ziyarete gittik.
B) Havuzda kulağıma su kaçmış.
C) Top, evin camına çarptı.
D) Yemeğe biraz daha tuz katıldı.

4. Yaz gelince buralar iyice tenhalaşır.

Aşağıdakilerin hangisinde fiil, bu cümledekiyle aynı çatı özelliğine sahip değildir?

- A) Getirdiğimiz tüm sebzeler satıldı.
B) Baklavanın şerbeti iyice koyulaştı.
C) Ağaçların yaprakları soluyor.
D) Sıcakta yürüyünce epey susadık.

5. Yüklemde bildirilen eylemi gerçekleştiren gerçek bir öznesi olmayan fiillere "edilgen fiil" denir.

Bu açıklamaya göre aşağıdakilerin hangisinde fiil, edilgen çatılıdır?

- A) Saksıdaki çiçeklere sabah su verdi.
B) Bu sabah da erkenden uyandım.
C) Ayağı kayınca adam bir anda yere düştü.
D) Vişnelerin sağlam olanları ayıklandı.

6. Aşağıdakilerin hangisinde fiilin çatı özelliği yanlış işaretlenmiştir?

Cümleler	Etken	Edilgen
A) Bu iş için yardım almam gerekiyor.	✓	
B) Filmin gösterimi yeni yapıldı.		✓
C) Su, içmede ve temizlikte kullanılır.	✓	
D) Tüm sınıflar acilen boşaltılsın.		✓

7. Aşağıdaki tabloda sözde özne bulunan cümlelerin karşısına "X" işareti konacaktır.

Çorbalar, kâselere dolduruldu.	
Yaptığı şakaya çok şaşırdım.	
Testilerin hepsi bahçeye çıkarılmış.	
Akşam olunca kapılar kapatıldı.	
Çevremizi temiz tutmak için ne yapmalıyız?	

Buna göre tablonun doğru işaretlenmiş hâli aşağıdakilerden hangisidir?

A)		B)	X	C)		D)	X
	X				X		X
			X				
			X		X		X
	X				X		

8.

(I) Delikli Kaya, güzel manzaralı şelalelerden birisidir. (II) Artvin ilinin Murgul ilçesine bağlı Başköy köyünde yer alır. (III) Şelale, 7 metrelik yükseklikten dökülüyor. (IV) Şelaleye, delikli bir kayadan aktığı için Delikli Kaya adı verilmiştir. (V) Yolunuz Artvin'e düşerse bu güzel manzaralı şelaleyi ziyaret etmeyi ihmal etmeyin.

Bu metindeki numaralanmış cümlelerle ilgili aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?

- A) I numaralı cümlede çatı aranmaz.
 B) II numaralı cümlede fiil, etkindir.
 C) III ve IV numaralı cümlelerde fiiller aynı çatı özelliğine sahiptir.
 D) V numaralı cümlede gerçek özne vardır.

9. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde fiil, "-I-, -n-" eklerinden birini almasına rağmen edilgen değildir?

- A) Düğün için tepsi tepsi baklavalar açıldı.
 B) Saat 10 olduğunda sınav salonuna kimse alınmadı.
 C) Kümesteki yumurtaların hepsi toplandı.
 D) Çocuklarını bulabilmek için etrafına bakındı.

10. I. Çocuklar akşama kadar parkta eğlendiler.
 II. Tüm siparişler yarın teslim edilecek.
 III. Çalışıp çabalayınca hedefine de kolayca ulaştı.

Numaralanmış cümlelerdeki fiillerin çatı özellikleri aşağıdakilerin hangisinde doğru verilmiştir?

	I	II	III
A)	Etken	Edilgen	Etken
B)	Edilgen	Etken	Etken
C)	Etken	Etken	Edilgen
D)	Edilgen	Edilgen	Etken

11. Aşağıdaki cümlelerin hangisi özne-yüklem ilişkisine göre diğerlerinden farklıdır?

- A) Film, yaşanmış bir hikâyeden uyarlanarak çekilmiş.
 B) İskelet sistemimiz, eklemlerden oluşur.
 C) Bu konular önceki sınavda soruldu.
 D) Piyasadan firmaya ait tüm ilaçlar toplatıldı.

Öznesine Göre Fiiller (Özne-Yüklem İlişkisi)

1. I. Etrafta ufak ufak çiçekler görüyordum.
II. Kış için salçalar yapıldı.
III. Kardeşim eve gelmeyince annem iyice meraklandı.
IV. Arabalar yolda ağır ağır ilerliyordu.

Numaralanmış cümlelerdeki fiillerin çatı özellikleri aşağıdakilerin hangisinde doğru verilmiştir?

A)	I	II	III	IV
	Etken	Etken	Edilgen	Etken
B)	I	II	III	IV
	Etken	Edilgen	Edilgen	Etken
C)	I	II	III	IV
	Edilgen	Etken	Etken	Edilgen
D)	I	II	III	IV
	Etken	Edilgen	Etken	Etken

2. Mahir, "Öğretmenim, tebeşir ilk ne amaçla kullanılmış?" diye sordu. Öğretmenimiz de şu cevabı verdi: "İnsanlar geçmişte kaya ve benzeri sert zeminlere bir şeyler çizme ihtiyacı duymuşlar. Kireç taşıyla resim çizmişler, işa-
retler yapmışlar. Dünyanın birçok yerinde okullarda te-
beşir hâlâ kullanılıyor."

Bu metindeki numaralanmış fiillerden hangisi çatı yönüyle diğerlerinden farklıdır?

- A) I B) II C) III D) IV

3. I. Sokaktaki kedilerden birini sahiplendik.
II. Depodaki odunların hepsi satıldı.
III. Yağmur yağmadan balkondaki çamaşırlar toplandı.
IV. Mutfağın camından kardeşime seslendim.

Numaralanmış cümlelerin hangilerinde fiil, edilgen çatılıdır?

- A) I ve II B) I ve III
C) II ve III D) II, III ve IV

4. Aşağıdaki cümlelerin hangisi özne-yüklem ilişkisine göre diğerlerinden farklıdır?

- A) Cemre düşmesi, baharın habercisi olarak nitelendiriliyor.
B) Yazar, son kitabının tanıtımını yaptı.
C) Ondand hiçbir zaman yanlış bir davranış görmedim.
D) Çantasına birkaç kıyafet koyup evden çıktı.

- 5.

Aşağıdakilerden hangisi özne-yüklem ilişkisine göre bu cümleyle aynı çatı özelliğine sahiptir?

- A) Kıyafetler, yeni sahibine teslim edildi.
B) Size yapılan iyiliğe iyilikle karşılık verin.
C) Odunlar ısınmak için yakıldı.
D) Etler, lokum gibi olana kadar pişirildi.

6. Aşağıdakilerden hangisi “Saçlar bir güzel tarandı.” cümlesiyle özne-yüklem ilişkisine göre aynı çatı özelliğine sahiptir?

- A) Bahçenin demirlerini maviye boyadım.
B) Seni şimdi daha iyi anlıyorum.
C) Aşıdan sonra kedinin tırnakları kesildi.
D) Son makalesini ünlü dergi için yazmış.

7.

İstanbul'u dinliyorum, gözlerim kapalı
I
Kuşlar geçiyor, derken
II
Yükseklerden, sürü sürü, çığlık çığlık
Ağlar çekiliyor dalyanlarda
III
Bir kadının suya değişiyor ayakları
IV

Bu şiirdeki numaralanmış fiillerden hangisi öznesine göre diğerlerinden farklıdır?

- A) I   B) II   C) III   D) IV

8. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde “sarıl-” fiili etken çatılı olacak biçimde kullanılmıştır?

- A) Sarmalar akşamdan sarıldı.
B) Düşmanın etrafı bir anda sarıldı.
C) Hediyeler parlak kâğıtlara sarıldı.
D) Korkan çocuk, annesine sarıldı.

9. Aşağıdaki tabloda etken ve edilgen çatılı fiillere örnek cümleler yazılmıştır. Fakat bu cümleler yazılırken bir yanlışlık yapılmıştır.

Etken Çatılı Fiiller		Edilgen Çatılı Fiiller	
I.	Sokaktaki çocuklar evin camını kırmış.	a.	Listedeki kitapların hepsi alındı.
II.	Gerekli belgeler yetkiliden istenmiş.	b.	Rüzgâr masadakileri bir anda savurdu.
III.	Çuvalları bodrum katına taşımışlar.	c.	Odunlar testereyle kesildi.
IV.	Çiçekler sulanmayınca solmuş.	d.	Birkaç gün yol çalışması yapılacaktı.

Buna göre tablodaki yanlışlığın giderilmesi için aşağıdakilerden hangileri yer değiştmelidir?

- A) I - a   B) II - b   C) III - c   D) IV - d

10. I. Yaz gelince herkes açık renk kıyafet giyer.
II. İlk çağlarda giysiler, ağaç yapraklarından yapılmıştır.
III. Kitapta, 1970 yılında yaşanan olaylar anlatılıyor.
IV. Tiyatrodan çıktıktan sonra yanımızdan ayrıldı.
V. Balık tutmaktan hiç hoşlanmıyordu.
VI. Çocuk, okula gitmemekte ısrar ediyordu.

Numaralanmış cümleler aynı çatı özelliklerine göre eşleştirilmek istenmektedir.

Buna göre aşağıdaki eşleştirmelerden hangisi yapılamaz?

- A) I - IV   B) II - III
C) III - V   D) IV - VI

NESNESİNE GÖRE FİİLLER (NESNE-YÜKLEM İLİŞKİSİ)

BİLGİ

Geçişli Fiil

Nesnesi olan ya da nesne alabilen fiillere **geçişli fiil** denir. Bu fiiller **ne, neyi, kimi** sorularına cevap verir.

- **Yeni aldığı çantasını** bize gösterdi.
- **Banyonun musluğunu** tamir ediyor.
- Dolaptan **soğuk su** aldım.
- **Karşı masadakileri** tanıyor musun?

HATIRLATMA

Nesne, cümlede öznenin yaptığı işten etkilenen ögedir. Nesneyi bulabilmek için yükleme ne, neyi, kimi soruları sorulur.

Fiilin çatısını doğru bulabilmek için öge sıralamasına da dikkat edilmelidir. Yani yüklemden sonra özne, daha sonra nesne bulunmalıdır.

ALİŞTİRMA • 4

Aşağıdaki cümlelerdeki nesnelere altını çizin.

1. Sana sarı laleler aldım.
2. İncir reçelini çok severim.
3. Bana verdiğin notları bulamıyorum.
4. Yere uzanmış, gökyüzünü seyrediyordu.
5. Dizinin son bölümünü izledin mi?
6. Güvenmediği için kasanın şifresini kimseye söylemiyor.
7. Buralarda yıllarca yaşamış, burayı çok seviyor.

NOT

Geçişli fiillerin olduğu bazı cümlelerde nesne kullanılmayabilir. Bu durumda fiil, yine geçişlidir.

- Bir saat boyunca **beklemiş**. (Kimi? → Arkadaşını, otobüsü vb.)
- Vakit geç olmadan **arayacağım**. (Kimi? → Annemi, öğretmenimi vb.)

BİLGİ

Geçişsiz Fiil

Nesne alamayan fiillere **geçişsiz fiil** denir. Bu fiiller **ne, neyi, kimi** sorularına cevap vermez.

- Dün gece epey yağmur **yağdı**.
- Kardeşimin kalemi **kaybolmuş**.
- Trenlerin sesleri **duyuluyor**.
- Bu gece yalnızca iki saat **uyuyabildim**.

ALİŞTİRMA • 5

Aşağıdaki cümlelerin hangilerinde fiil, geçişsizdir, “✓” işareti getiriniz.

1. Evin tüm eksikleri tamamlandı.
2. Gözlüğümün camı çizilmiş.
3. Yıllarca bu mahallede oturmuşlar.
4. Pamuk Prenses, cadının verdiği elmayı yemiştir.
5. Kukla gösterisini çok beğendik.
6. Bu gece halamlarda kalacağım.

Nesnesine Göre Fiiller (Nesne-Yüklem İlişkisi)

UYARI

Fiiller, kullanıldıkları cümleye göre geçişli ya da geçişsiz olabilir.

- Bu sabah erkenden evden **çıkılmış**. (Geçişsiz)
- Bu dik yokuşu bir saatte **çıkılmış**. (Geçişli)

NOT

Öznesine göre edilgen çatılı olan fiiller, nesnesine göre de her zaman geçişsizdir.

- Olayla ilgili bilgi **toplandı**. (Edilgen, geçişsiz)
- Yıl sonu gösterisi **yapıldı**. (Edilgen, geçişsiz)

ALİŞTİRMA • 6

Aşağıdaki tabloda cümlelerdeki fiillerin çatı özelliklerini işaretleyiniz.

	Cümleler	Geçişli	Geçişsiz
1.	Hava kararınca perdeyi kapadı.		
2.	Yalnız taştan duvar olmaz.		
3.	Annem buzdolabından tatlıyı çıkardı.		
4.	Akşam olunca çadırlarımızı kurduk.		
5.	Çocuklarla parka gittik.		
6.	Güneş, tepelerin ardından yükseldi.		
7.	Misafirlerini çok iyi ağırladı.		
8.	Akşam güneşi pencereye vuruyordu.		
9.	Bana seslendiğini duymadım.		
10.	Nar ekşisini salataya ekledin mi?		
11.	Yardımsever biri olarak biliniyor.		

ETKİNLİK • 3

Aşağıdaki cümlelerin hangilerinde fiil geçişsizdir, "✓" işareti getiriniz.

- Evin önünde kırmızı bir araba durdu.
- Bu fikrin pek iyi olduğunu düşünmüyorum.
- Bir grup insan caddede toplanmıştı.
- Gemi, bir beşik gibi sallanıyordu.
- Güneş, yüzünü iyice yakmış.
- Köye geleli birkaç gün olmuştu.
- Elim fincana çarpınca fincan kırıldı.

AÇIK UÇLU • 1

Aşağıdaki cümlelerdeki altı çizili fiillerin çatı özelliklerini gerekçeleriyle birlikte yazınız.

- Yıllarca devlet işlerinde görev almış.
Öznesine göre ..... çünkü .....
Nesnesine göre ..... çünkü .....
- Serçe, kanatlarını suya batırdı.
Öznesine göre ..... çünkü .....
Nesnesine göre ..... çünkü .....
- Annem balkondaki çamaşırları topluyor.
Öznesine göre ..... çünkü .....
Nesnesine göre ..... çünkü .....
- Sınıftaki telefonlar toplatıldı.
Öznesine göre ..... çünkü .....
Nesnesine göre ..... çünkü .....

ETKİNLİK • 4

Aşağıdaki cümlelerin hangilerinde etken ve geçişli fiil kullanılmıştır, altlarındaki kutucuklara “✓” işareti getiriniz.

1 Bazı varlıkları du- yu organlarımızla algılarız.	2 Bahçedeki çiçek- ler, bir bir soluyor.	3 İnsanlar, işleri- ni kolaylaştırmak için aletler kulla- nır.
4 Salih, bu yıl oku- la başladı.	5 Yola çıkmadan önce bir şeyler atıştıralım.	6 Bazı icatlar, rast- lantı sonucu bu- lunmuş.
7 Misafirlerine gül şerbeti ikram etti.	8 Annesi onu sa- bah erkenden uyandırdı.	9 Toplantı gününü yarın belirleye- ceğiz.

ETKİNLİK • 5

Aşağıdaki cümlelerdeki boşlukları uygun ifadelerle tamamlayınız.

1. “Aşure yemek için anneanneme geldik.” cümlesi nesne-yüklem ilişkisine göre .....
2. “Uzunköprü Anadolu ile Trakya’yı birbirine bağlıyor.” cümlesinde fiil öznesine göre ....., nesnesine göre ..... dir.
3. “Köprü, kesme taştan yapılmış.” cümlesinde fiil öznesine göre ....., nesnesine göre ..... dir.
4. “Güzel yapılan iş, kalıcı olur.” cümlesi özne-yüklem ilişkisine göre ..... çatılıdır.

ETKİNLİK • 6

Aşağıdaki cümlelerdeki fiillerin özne ve nesnesine göre çatı özelliklerini karşılarına yazınız.

	Cümle	Çatı Özelliği
1.	Akşam yemeğinden önce biraz kitap okudum.	
2.	Başımın ağrısı tüm gün geçmedi.	
3.	Susadığımı fark edince mutfağa gittim.	
4.	Tüm odalara tek tek bakıldı.	
5.	Tarihî eserler, bu müzede sergileniyor.	
6.	Tırnak, bakterileri vücudumuzdan uzak tutar.	
7.	Arada bir dedemi ve babaannemi arıyorum.	
8.	Kedim için güzel bir ev yapmalıyım.	
9.	Not defterimi odamda unutmuşum.	
10.	Dün çok komik bir olay yaşandı.	
11.	Oyuncaklarını, kitaplarını da yanına almış.	
12.	Bu kez hikâyeye odaklanmayı başarmıştım.	
13.	Birkaç gün sonra arabaları satılmış.	
14.	Kapının önünde yabancı bir araç duruyordu.	
15.	Öğrenciler çıktıktan sonra sınıflar temizlendi.	
16.	Çocuklar, hemen diğer odaya saklandı.	
17.	Çimenlerde doyasıya yuvarlandık.	
18.	Gezegenimizi temiz tutmalıyız.	

ETKİNLİK • 7

Aşağıdaki tabloda cümlelerdeki fiillerin çatı özelliklerini işaretleyiniz.

	Cümleler	Etken	Edilgen	Geçişli	Geçişsiz
1.	Bazı kuşlar, koruma altına alınmış.				
2.	Onu yüzündeki benden tanıyiverdim.				
3.	Her fırsatta ona olan sevgisini hissettirdi.				
4.	Sonunda av yasağı getirildi.				
5.	Evinden başka bir yerde uyuyamıyordu.				
6.	Binaya girince burnuma mis gibi kokular geldi.				
7.	Yarışmacılar hazır olunca yarış başlayacak.				
8.	Çayımız da sonunda hazırlandı.				
9.	Küçükken kardeşini sırtına alıp gezdirirdi.				
10.	Elindeki kalemleri masaya bıraktı.				
11.	Annesini görünce ağlamaya başladı.				
12.	Kahveme süt istemiyorum.				
13.	İki çocuk da birbirine çok benziyormuş.				
14.	Bahçedeki kiraz ağaçları çiçeklenmiş.				
15.	Bu kitabı birkaç güne bitiririm.				
16.	Günün sonunda ne olacağını çok merak ediyordu.				

ETKİNLİK • 8

Aşağıdaki cümlelerin özne-yüklem, nesne-yüklem ilişkisine göre çatı özelliklerini yay ayrıçla boş bırakılan yerlere yazınız.

1. Yaptığımız resmi renklendirebiliriz. (.....)
2. Oyuncak fotoğraf makinesi yaptık. (.....)
3. Tüm hazırlıklar tamamlandı. (.....)
4. Gazeteciler, yetkililere soru sordu. (.....)
5. Denei için karanlık bir ortam oluşturdum. (.....)
6. Etrafına dikkatle bakındı. (.....)
7. Alanın etrafına çizgiler çekildi. (.....)
8. Kâğıtlar yapıştırıcıyla yapıştırıldı. (.....)
9. En erken zamanda size geleceğim. (.....)

ETKİNLİK • 9

Aşağıdaki metindeki etken ve geçişsiz olan fiilleri alttaki kutucuğa yazınız.

Başkomutanlık Meydan Muharebesi, 30 Ağustos 1922'de, Türkler ve Yunanlılar arasında Kütahya'nın Dumlupınar bölgesi yakınlarında gerçekleşmiştir. Bu nedenle Dumlupınar Meydan Muharebesi olarak da isimlendirilmiştir. Mustafa Kemal Atatürk bu savaşı, Başkomutan olarak yönetmiştir. Savaş sonucunda Yunan ordusu büyük kayıplarla geri çekilmiştir. Bu muharebe, Kurtuluş Savaşı'nın zaferle sona erişini temsil eder.

Nesnesine Göre Fiiller (Nesne-Yüklem İlişkisi)

1. Nesnesi olan ya da nesne alabilen fiillere geçişli fiil denir.

Buna göre,

- I. Mustafa amcam hastalanmış.
II. Maçtan sonra formasını hediye etmiş.
III. Kuraklıktan gölün suları çekilmiş.
IV. Banka oturup biraz soluklandık.

cümlelerinin hangisinde fiil geçişlidir?

- A) I   B) II   C) III   D) IV

2. **Aşağıdaki cümlelerin hangisinde geçişli fiil kullanılmamıştır?**

- A) Çiçeğin kurumuş yapraklarını kopardım.
B) Eskimiş eşyaları geri dönüşüme göndermişler.
C) Bu sabah sahilde epey ısındık.
D) Kuş, ağacın tepesine yuvasını kurmuştu.

3. Geçişli fiillerin olduğu bazı cümlelerde nesne kullanılabilir.

Aşağıdakilerin hangisinde bu açıklamayı örnekleyen bir kullanım vardır?

- A) Halk büyük bir coşkuyla karşılamış.
B) Oturacağı yere minder koydu.
C) Yumurtanın üstüne pul biber döküldü.
D) Çocuk, herkes ona baktığı için utandı.

4. Nesne alamayan fiillere geçişsiz fiil denir.

Buna göre,

- I. Mahallemizde güzel bir şeyler oluyor.
II. Yoğurdun suyunu çorbaya ekledi.
III. Kutlama konserle başladı.
IV. Metnin son cümlesini anlayamadım.

cümlelerinden hangilerinde fiil, geçişsizdir?

- A) I ve II   B) I ve III
C) II ve IV   D) III ve IV

- 5.

(I) Kırlangıç sürüsü sıcak ülkelere doğru yola çıktı. (II) Havada süzülerek geçerken beklemedikleri bir fırtınaya yakalandılar. (III) Hemen aşağıdaki karaçam ormanına sığındılar. (IV) Sert rüzgâr hepsini bitkin düşürmüştü.

Bu metindeki numaralanmış cümlelerden hangisi nesne-yüklem ilişkisine göre diğerlerinden farklıdır?

- A) I   B) II   C) III   D) IV

6. I. Lapa lapa yağan karla her yer bembeyaz olmuştu.
II. Ekmek kırıntılarını kuşlara attılar.
III. Arada bir buraya gelip doğayı seyrediyordu.

Numaralanmış cümlelerdeki fiillerin çatı özellikleri aşağıdakilerin hangisinde doğru verilmiştir?

	I	II	III
A)	Geçişli	Geçişsiz	Geçişli
B)	Geçişsiz	Geçişli	Geçişsiz
C)	Geçişsiz	Geçişli	Geçişli
D)	Geçişsiz	Geçişsiz	Geçişli

7. I. Renkli kâğıtlarla süs yaptım. Geçişli
- II. Merdivenlerden hızlıca indik. Geçişli
- III. Bugün herkes erkenden uyudu. Geçişsiz
- IV. Bisikletin tekerleği patlamış. Geçişsiz

Numaralanmış cümlelerin hangisinde fiilin çatı özelliği karşısında yanlış verilmiştir?

- A) I   B) II   C) III   D) IV

8. Aşağıdaki cümlelerin hangisi nesne-yüklem ilişkisine göre diğerlerinden farklıdır?

- A) Uzak diyarlardan gelen yorgun kuşlar çok acıkmış.
B) Çocuk, yatağın kenarına oturdu.
C) Birden ayağa kalkmaya çalışınca kafasını çarpmış.
D) En sevdiğim bardağın kulpu kırıldı.

9. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde altı çizili bölüm cümlenin nesnesi değildir?

- A) Kadın, yaşananları anlayamıyordu.
B) Soğuk rüzgârı tüm vücudumda hissediyordum.
C) Sonunda tüm sorularıma bir cevap buldum.
D) Bahçenin etrafındaki duvar yıkılmış.

10. Aklınıza gelebilecek her çeşit sebze ve meyve burada yetiştiriliyor.

Aşağıdakilerin hangisi nesne-yüklem ilişkisine göre bu cümleyle aynı çatı özelliğine sahiptir?

- A) Yaşlı adam, mahalledeki çocukları uyardı.
B) Tatilin bitmesini iple çekiyordum.
C) İki arkadaş, bisikletle sokakları turladılar.
D) Evimizin bahçesinde çok güzel güller açmıştı.

11. Toprağa ağaç dikmeyi, sebze ekmeyi, orada çiçek yetiştirmeyi siz de (I) sever misiniz? Sonra da vakti gelince emek verdiğiniz bu bitkilerden ürün toplamayı... İnsanlık bu saydıklarımı binlerce yıl (II) yapmış. Bunun adına da tarım (III) denmiş. Tarım sayesinde insanlar (IV) doymuş, yaşamış.

Bu metindeki numaralanmış fiillerle ilgili verilen bilgiler doğru ise aşağıdaki tabloya "D", yanlış ise "Y" yazılacaktır.

	D/Y
I, geçişli bir fiildir.	
II, cümlede nesne olmamasına rağmen fiil, geçişlidir.	
III, nesne alamayan bir fiildir.	
IV, geçişsiz bir fiildir.	

Buna göre tablonun son hâli aşağıdakilerden hangisi olur?

- A)

D
Y
D
D

      B)

D
Y
Y
D

      C)

Y
D
Y
D

      D)

D
D
D
Y

Nesnesine Göre Fiiller (Nesne-Yüklem İlişkisi)

1. Sürü toplanmış, hazırlıklar yapılmış ve yolculuk başlanmış. Uçarak karlı dağları aşmışlar, mavi denizleri geçmişler. Arada bir durup dinlenmişler. Günler sonra güzel bir diyara gelmişler.

Bu metindeki numaralanmış fiillerden hangisi geçişlidir?

- A) I   B) II   C) III   D) IV

2.

Kurbağalar, hem karada hem suda yaşar.

Aşağıdakilerden hangisi nesne-yüklem ilişkisine göre bu cümleyle aynı çatı özelliğine sahiptir?

- A) Kitabın içindekiler bölümünü incelemedim.
B) Başından geçen her şeyi bize anlattı.
C) Çiftçiler, buğdayları ekiyorlardı.
D) Çocuk, suratı asık bir şekilde eve gitmiş.

3. **Aşağıdaki cümlelerin hangisinde "topla-" fiili geçişsiz olacak biçimde kullanılmıştır?**

- A) Haberle ilgili epey bilgi topladık.
B) Yağmur yağınca balkondaki çamaşırları topladım.
C) Görmeyeli epey toplamış, kilo almışsın.
D) Misafirler gelmeden önce annem hemen evi topladı.

4. I. Sokakta yağmurda dolaşan iki insan görüyorum.
II. Ekranımı açtığımda karşıma bir dinazor resmi çıktı.
III. Cemre ve Ayşe akşamüstü lunaparkta eğlenmişler.
IV. Hep birlikte ormandaki çöpleri topladık.

Numaralanmış cümlelerin nesne-yüklem ilişkisine göre çatı özellikleri aşağıdakilerin hangisinde doğru verilmiştir?

A)	I	II	III	IV
	Geçişli	Geçişsiz	Geçişsiz	Geçişli

B)	I	II	III	IV
	Geçişli	Geçişli	Geçişsiz	Geçişsiz

C)	I	II	III	IV
	Geçişsiz	Geçişli	Geçişli	Geçişsiz

D)	I	II	III	IV
	Geçişli	Geçişli	Geçişsiz	Geçişli

5. I. Aylarca hayalini kurduktan sonra babamla birlikte almıştık.
II. İlerleyen yaşlarda kemikler zayıflar.
III. Ne yapacağımı düşünürken arkamdan birisi seslendi.
IV. İnsan, ona verilen görevi en iyi şekilde yapmalıdır.

Numaralanmış cümlelerle ilgili aşağıda verilenlerden hangisi yanlıştır?

- A) I'de cümlede nesne kullanılmamasına rağmen fiil geçişlidir.
B) II'de fiil, nesne alamaz.
C) III'te fiil geçişlidir.
D) IV'te "ona verilen görevi" ifadesi cümlenin nesnesidir.

6. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde fiilin çatı özelliği yanlış işaretlenmiştir?

Cümleler	Geçişli	Geçişsiz
A) Dışarıdan çingirak sesleri geliyordu.		✓
B) 23 Nisan 1920'de Türkiye Büyük Millet Meclisi açıldı.	✓	
C) Küçük çocuk sevinçle annesine sarıldı.		✓
D) Mikropları gözlerimizle göremeyiz.	✓	

7. Aşağıdaki metinlerin hangisinde tüm fiiller geçişlidir?

- A) Gözlerimiz tıpkı bir iğne deliği kamerası gibi çalışır. Işık göz bebeğimizde bulunan delikten içeri girer. Işık gözümüzün arkasına görüntüyü yansıtır.
- B) Ertesi gün erkenden uyandım, okula gidene kadar kitabı okumaya devam ettim. Fakat bu, benim için öyle zor oldu ki... Hem çok yorulduğum hem de kitabımı bitiremedim.
- C) Pamuk gibi babaannem, oyalı tülbentini düzeltip tatlı tatlı gülerek bana baktı. Saçlarımı okşayarak "Herkesi ve her şeyi sev diye adını Sevgi koydum güzel kızım." dedi.
- D) Duygu, arkadaşlarını çok severdi. Onlarla birlikteyken vaktin nasıl geçtiğini anlayamazdı. Bir gün arkadaşı Serap ona bir davetiye verdi.

8. Gördesli Makbule, Gördes'te doğdu. İzmir'in işgalinden sonra eşiyile birlikte Millî Mücadele'ye katıldı. Düşmana karşı savaşırken efelerden daha iyi at sürüyor, daha iyi silah kullanıyordu.

Bu metinle ilgili,

- I. Etken ve geçişli fiil vardır.
II. Edilgen ve geçişsiz fiil vardır.
III. Etken ve geçişsiz fiil vardır.

yargılarından hangileri doğrudur?

- A) Yalnız I
B) I ve III
C) II ve III
D) I, II ve III

9. Aşağıdakilerin hangisinde cümlelerdeki fiiller ile ilgili yay araç içinde verilen bilgi yanlıştır?

- A) Dondurmalarımızı yemek için balkona geçtik. (Etken ve geçişsizdir.)
B) Gördüğüm rüyayı hayal meyal hatırlıyorum. (Etken ve geçişlidir.)
C) Adam, olduğu yere yığılıp kaldı. (Edilgen ve geçişsizdir.)
D) Bahçe, çitlerle çevrildi. (Edilgen ve geçişsizdir.)

10. Aşağıdakilerin hangisinde cümlede nesne kullanılmamasına rağmen fiil, geçişlidir?

- A) Günlerdir arıyordum, sonunda bu dükkânda buldum.
B) İlk karşılaştığımızda seni tanıyamamıştım.
C) Dinlenmek için biraz yatağa uzandı.
D) Buzdolabının fişi çekildi.

Fiilde Çatı

1. I. İki ülke arasında anlaşma imzalandı.
II. Bahar gelince kırlar yeşillendi.
III. Gemi, kıyıya yavaşça yanaştı.
IV. Çikolataları çocuklara tek tek dağıttı.

Numaralanmış cümlelerin çatı özellikleriyle ilgili aşağıdaki işaretlemelerden hangisi doğrudur?

A)

	Etken	Edilgen	Geçişli	Geçişsiz
I.	✓		✓	
II.		✓		✓
III.	✓		✓	
IV.	✓			✓

B)

	Etken	Edilgen	Geçişli	Geçişsiz
I.		✓		✓
II.	✓			✓
III.	✓			✓
IV.	✓		✓	

C)

	Etken	Edilgen	Geçişli	Geçişsiz
I.	✓		✓	
II.	✓			✓
III.		✓		✓
IV.	✓		✓	

D)

	Etken	Edilgen	Geçişli	Geçişsiz
I.		✓	✓	
II.		✓		✓
III.	✓			✓
IV.	✓		✓	

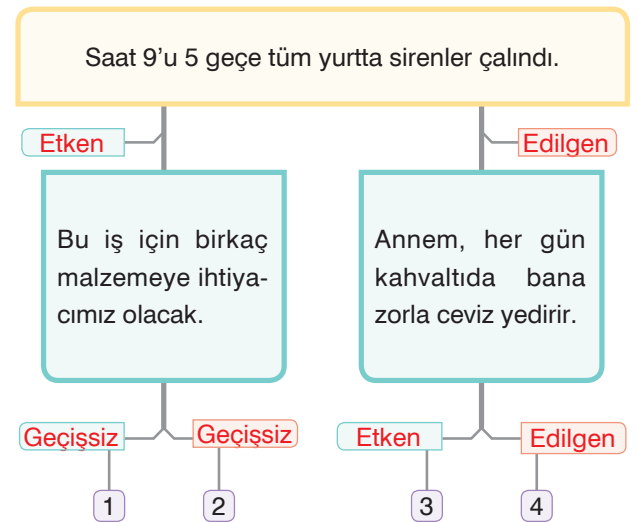
2. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde sözde özne kullanılmıştır?

- A) Ünlü tablo, epey pahalıya satıldı.
B) Akşam olunca evin ışıkları yanardı.
C) Sonunda bu şehirden kurtulmuştu.
D) Aynada, yüzündeki çizgilere uzun uzun baktı.

3. Aşağıdaki metinlerin hangisinde edilgen fiil sayısı, diğerlerinden fazladır?

- A) Yaz mevsiminin ayak sesleri duyulmaya başlandı. Güneş sıcak yüzünü gösterdi, doğa iyiden iyiye canlandı. Çimenler yeniden yeşil renklerine büründü.
B) Biletler alındı, valizler hazırlandı. Otobüs saatimiz geldiğinde otobüse bindik ve yolculuk başladı. Uzun bir yolculuktan sonra Tekirdağ'a ulaştık.
C) Gurabahane-i Laklakan, Bursa'da 19. yüzyılda yapılmış. Burası bir hayvan hastanesi. "Düşkün Leylekler Evi" anlamına geliyor. Bursa, göçmen kuşların yol güzergâhıdır.
D) Sulu boya fırçaları çeşitli malzemelerden elde edilir. Bazıları doğal hayvan kılından, bazıları da sentetik kimyasal maddelerden yapılır. Yağlı boya resim için iyi bir tuval, spatula, boya incelticileri, palet, fırça yıkama kabı gibi çeşitli malzemelere ihtiyaç duyulur.

4. Aşağıdaki görselde fiillerin çatı özelliklerine göre ilerleyiniz.

Verilen cümlelerdeki fiillerin çatı özelliklerine göre ilerlendiğinde kaç numaraya ulaşılır?

- A) 1 B) 2 C) 3 D) 4

Fiilde Çatı

1. Bazı fiiller buldukları cümleye göre etken ya da edilgen olabilir.

Aşağıdaki tablodaki fiillerden hangisi cümlelerde hem etken hem de edilgen olacak şekilde kullanılmıştır?

A)	sorul-	Adam, tüm mahallede soruldu.
		Mülakatta birtakım sorular soruldu.
B)	yıkan-	Evin tüm halıları yıkandı.
		Çocuk, şelalenin altında yıkandı.
C)	daral-	Çok daraldım, biraz dışarı çıkıp dolaşacağım.
		Kilo alınca pantolonum iyice daraldı.
D)	bozul-	Nurşen, söylenenlere bozuldu.
		Dolaptaki yemek bozulmuş.

2.

I.	Şiirleri çok okunmaya başlayınca insanlar Ahmet'e, Edip Ahmet demeye başlamışlar.
II.	Ben ne zaman dükkâna gitsem almam gereken şeylerden bazılarını almayı unuturum.

Numaralanmış cümlelerdeki yüklemelerin çatı özellikleri aşağıdakilerin hangisinde doğru verilmiştir?

	I	II
A)	Edilgen, geçişsiz	Etken, geçişli
B)	Etken, geçişli	Etken, geçişli
C)	Etken, geçişsiz	Edilgen, geçişli
D)	Etken, geçişsiz	Etken, geçişli

3. Aşağıdakilerden hangisi "Kayıp uçak, yıllar sonra bulundu." cümlesiyle nesne-yüklem ilişkisine göre aynı çatı özelliğine sahiptir?

- A) Baharın gelmesiyle her yer renklerin.
 B) Bugün veterinere gideceğimizi unutmuşlar.
 C) Papağanlar, kelimeleri oluşturan seslerin titreşimini taklit eder.
 D) Daha çok bilgi sahibi olmak için araştırma yapalım.

4. • Öznesine göre etkindir.
 • Nesnesine göre geçişlidir.

Aşağıdakilerden hangisinde fiil, bu özelliklerden herhangi birine sahip değildir?

- A) Annem, balkondan bana sesleniyordu.
 B) Kasalardaki elmalar, kamyona taşındı.
 C) Bu yıl kış mevsimi çok uzun ve sert geçti.
 D) Şükür'yle ağabeyinin uçak uçurduğunu gördüm.

5.

Panjurları <u>dövdü</u> tüm gece yağmur	I
Şafakla <u>açtım</u> , dupduruydu gök	II
Çektim içime güllerin kokusunu	
Çoktan <u>kesilmişti</u> karşı koruluk	III
Yine de <u>bekledim</u> bülbül sesini	IV

Bu şiirdeki numaralanmış fiillerden hangisi nesne-yüklem ilişkisine göre diğerlerinden farklıdır?

- A) I B) II C) III D) IV

6.

I. Babaannem 80 yıl ömür yaşadı.	80 yıl ömür yaşandı.
II. Annem, yüzüğünü bulmak için etrafa baktı.	Annem yüzüğünü bulmak için etrafa bakındı.
III. Babamla sahilde akşama kadar balık tuttuk.	Akşama kadar sahilde balık tutuldu.
IV. Yemekten sonra misafirlere tatlı ikram ettik.	Yemekten sonra misafirlere tatlı ikram edildi.

Yukarıdaki numaralanmış cümlelerin karşılıklarına cümlenin edilgen hâlleri yazılmıştır.

Buna göre numaralanmış cümlelerin hangisinin karşısında verilen, cümlenin edilgen hâli değildir?

A) I

B) II

C) III

D) IV

7. Aşağıdakilerin hangisinde fiil, geçişlidir?

- A) Kitabı okumak için oldukça sabırsızlanıyordum.
C) Şiir okumayı ve dinlemeyi çok severim.

- B) Bahçedeki çardakta bir süre oturmuş.
D) Tenceredeki süt taşmış.

8. • Edilgen fiil kullanılmıştır.
• Tüm fiiller geçişsizdir.

Aşağıdaki şiirlerden hangisi bu özelliklere sahiptir?

A) Sanıyorum saçlarımı okşuyor bir el
Kıpırdamak istemiyor göz kapaklarım
Yan odadan bir ince ses diyor gibi gel
Ve hakikat bırakıyor hülyamı yarım

B) Bütün gece yol alırken tehlikeler içinde
Ellerimi unutmuşum kardeşimin dizinde
Arkamızda kayboluyor beldemizin bağları
Arkamızda beyaz başlı Anadolu dağları

C) Dağlar dümdüz olur işaretleriyle
Ürperir ovalar avazesine
Devirir hıncına çarpar ordular
Kaleler dayanmaz yelpazesine

D) Aynalar, bakmayın yüzüme dik dik
İşte yakalandık, kelepçelendik
Çıktınız umulmaz anda karşıma
Başımın tokmağı indi başıma

Fiilde Çatı

1. Aşağıdaki özdeyişlerden hangisinde fiil, edilgen ve geçişsizdir?

- A) Bir insanın değeri, okuduğu kitapların değeri ile ölçülür.
- B) Kitap âşığı insanların canım sıkılıyor dediklerine rastlamadım.
- C) İyi okurlar bir kitabı daha iyi, rakipler ise daha anlaşılır yaparlar.
- D) Elimde olsaydı her karış toprağa buğday eker gibi kitap ekardım.

2.

Aşağıdakilerin hangisinde fiil, nesnesine göre görseldekiyle aynı çatı özelliklerine sahiptir?

- A) Karanlık ve yağışlı bir ekim gecesinde köyünden ayrıldı.
- B) Tolstoy romanlarında, insanoğlunun ne kadar değişik karakterli olduğunu vurgular.
- C) Köyün yakınlarında, bir hanımefendi oturuyordu.
- D) Geziye kimlerin katılacağı sonunda açıklandı.

3. (I) "Adım Sonbahar" dört bölümden oluşmuş farklı bir şiir kitabı. (II) Birinci bölümde sanatçının gençlik yıllarının duyguları, hayalleri yer alıyor. (III) Diğer üç bölümde ise toplumsal olgulara, olaylara ait düşünceler şiirleştirilmiş. (IV) Özellikle son bölümdeki şiirlerde günümüz insanının hayat koşturmacası dizelerde kendisine yer bulmuş. (V) Ele alınan bu modern yaşam koşulları şiir ahengi içinde ustaca yansıtılmış.

Bu metindeki numaralanmış cümlelerle ilgili aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?

- A) I. cümlede çatı aranmaz.
- B) II. cümle özne-yüklem ilişkisine göre edilgen çatılıdır.
- C) III ve V numaralı cümlelerde fiiller aynı çatı özelliğine sahiptir.
- D) IV. cümlede fiil etken ve geçişsizdir.

4.

- I. O gün minik ayıcık Fırır, ininden erkenden çıktı; arkadaşlarıyla buluştu.
- II. Halının üstünde yavaşça ilerledi, Yâren'in elindeki bebeği işaret etti.
- III. Göz ucuyla annemi takip ettim, buzdolabına yönelip suyu çıkardı.
- IV. Sabah kalkar kalkmaz telefona sarıldım, kahveni de odama söyledim.

Numaralanmış cümlelerin hangilerinde geçişli ve geçişsiz fiiller bir arada kullanılmıştır?

- A) I ve II
- B) II ve III
- C) II ve IV
- D) III ve IV

5. Kardeşim Yeşim ile her gece yıldızlara bakarak uyuruz. Kardeşim her gece yıldızları sayar. Sayarken de ya sayıların yerlerini ya da yıldızların yerlerini karıştırarak sürekli baştan saymaya başlar. Bunu yaparken de yorulup uyuyakalır. Bazen de ben “Bir yıldız da burada, onu da say.” deyip gıdıklarım.

Bu metindeki cümlelerdeki fiillerle ilgili aşağıdaki tablodaki bilgilerin karşısına doğruysa “D”, yanlışsa “Y” yazılacaktır.

	D/Y
Tüm fiiller etkendir.	
Geçişli olduğu hâlde cümlede nesne kullanılmayan bir fiil vardır.	
Geçişsiz fiil yoktur.	
Edilgen ve geçişsiz fiiller vardır.	

Buna göre tablonun son hâli aşağıdakilerden hangisi olur?

A)

D
D
Y
Y

B)

D
Y
Y
Y

C)

D
Y
Y
D

D)

Y
D
Y
Y

6. Bazı insanların kedilere ve diğer hayvanlara alerjisi olduğunu duymuşsunuzdur. Biliyor musunuz, insanların kedilere alerjisi olduğu gibi kedilerin de insanlara alerjisi olanı vardır. Yaklaşmayı, sevmeyi pek sevmeyenlerimiz olabilir. Bazen yiyecek ikramlarınıza bile burun kıvrabiliriz. Bizler tatlı yiyeceklerin tadını alamadığımız için, ne yediğimizi bilmez, yedikçe de doymayız. Bu yüzden tatlı ikramlardan kaçınmalısınız.

Aşağıdakilerden hangisi bu metindeki numaralanmış fiillerin çatı özelliklerinden biri olamaz?

	I	II	III	IV
A)	Etken	Geçişsiz	Etken	Geçişsiz
B)	Geçişli	Etken	Geçişsiz	Etken
C)	Etken	Etken	Geçişsiz	Geçişsiz
D)	Geçişsiz	Geçişli	Etken	Edilgen

CEVAP ANAHTARI

7. KONU FİLDE ÇATI

ALİŞTIRMALAR

- 1) ✓ 2) ✓ 5) ✓ 6) ✓
- 1) Hırsızlar 2) Kardeşim 3) Koray 4) Buse
- 1) ✓ 2) ✓ 5) ✓ 6) ✓
- 1) sarı laleler 2) İncir reçelini 3) Bana verdiğin notları 4) gökyüzünü
5) Dizinin son bölümünü 6) kasanın şifresini 7) burayı
- 1) ✓ 2) ✓ 3) ✓ 6) ✓
- 1) Geçişli 2) Geçişsiz 3) Geçişli 4) Geçişli
5) Geçişsiz 6) Geçişsiz 7) Geçişli 8) Geçişsiz
9) Geçişli 10) Geçişli 11) Geçişsiz

ETKİNLİKLER

1. ✓ 3. ✓ 5. ✓ 7. ✓
3. çıkış
1. ✓ 3. ✓ 4. ✓ 6. ✓ 7. ✓
1. ✓ 3. ✓ 5. ✓ 7. ✓ 8. ✓ 9. ✓
1. geçişsizdir 2. etken - geçişli 3. edilgen - geçişsiz 4. etken
1. Etken, geçişli 2. Etken, geçişsiz 3. Etken, geçişsiz 4. Edilgen, geçişsiz
5. Edilgen, geçişsiz 6. Etken, geçişli 7. Etken, geçişli 8. Etken, geçişli
9. Etken, geçişli 10. Edilgen, geçişsiz 11. Etken, geçişli 12. Etken, geçişli
13. Edilgen, geçişsiz 14. Etken - geçişsiz 15. Edilgen, geçişsiz
16. Etken, geçişsiz 17. Etken, geçişsiz 18. Etken - geçişli
1. Edilgen - Geçişsiz 2. Etken - Geçişli 3. Etken - Geçişli
4. Edilgen - Geçişsiz 5. Etken - Geçişsiz 6. Etken - Geçişsiz
7. Etken - Geçişsiz 8. Edilgen - Geçişsiz 9. Etken - Geçişli
10. Etken - Geçişli 11. Etken - Geçişsiz 12. Etken - Geçişli
13. Etken - Geçişsiz 14. Etken - Geçişsiz 15. Etken - Geçişli
16. Etken - Geçişli
1. Etken, geçişli 2. Etken, geçişli 3. Edilgen - geçişsiz 4. Etken, geçişli
5. Etken, geçişli 6. Etken, geçişsiz 7. Edilgen - geçişsiz
8. Edilgen - geçişsiz 9. Etken, geçişsiz
- gerçekleşmiştir, geri çekilmiştir

CEVAP ANAHTARI

AÇIK UÇLU

1. Öznesine göre **etken** çünkü **gerçek öznesi var.**
Nesnesine göre **geçişsiz** çünkü **nesne alamaz.**
2. Öznesine göre **etken** çünkü **gerçek öznesi var.**
Nesnesine göre **geçişli** çünkü **nesne almış.**
3. Öznesine göre **etken** çünkü **gerçek öznesi var.**
Nesnesine göre **geçişli** çünkü **nesne almış.**
4. Öznesine göre **edilgen** çünkü **işi yapan belli değil.**
Nesnesine göre **geçişsiz** çünkü **fiil nesne alamaz.**

KAVRAMA TESTİ

- Test - 1** 1-C 2-C 3-D 4-A 5-D 6-C 7-B 8-C 9-D 10-A 11-B
Test - 2 1-D 2-D 3-C 4-A 5-B 6-C 7-C 8-D 9-B 10-C
Test - 3 1-B 2-C 3-A 4-B 5-D 6-C 7-B 8-C 9-D 10-D 11-A
Test - 4 1-B 2-D 3-C 4-A 5-C 6-B 7-D 8-B 9-C 10-A

KONU BİTİRME TESTİ

- Test - 1** 1-B 2-A 3-D 4-C 5-B 6-C
Test - 2 1-B 2-D 3-A 4-B 5-C 6-B 7-C 8-D
Test - 3 1-A 2-B 3-B 4-C 5-A 6-D

Kaynakların
tamamı için
bu esere
ulaşabilirsiniz.

Mesut
BAYAR
Duygu
AKKAYA SALMAN

